

Activiteitenplan

Groenpoort

Veenendaal-oost

Activiteitenplan

Groenpoort

Veenendaal-oost

Titel	Activiteitenplan Groenpoort Veenendaal-oost
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	02 december 2020
Status	2 ^e versie

Schoterlandseweg 53
8451 KB Oudeschoot

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

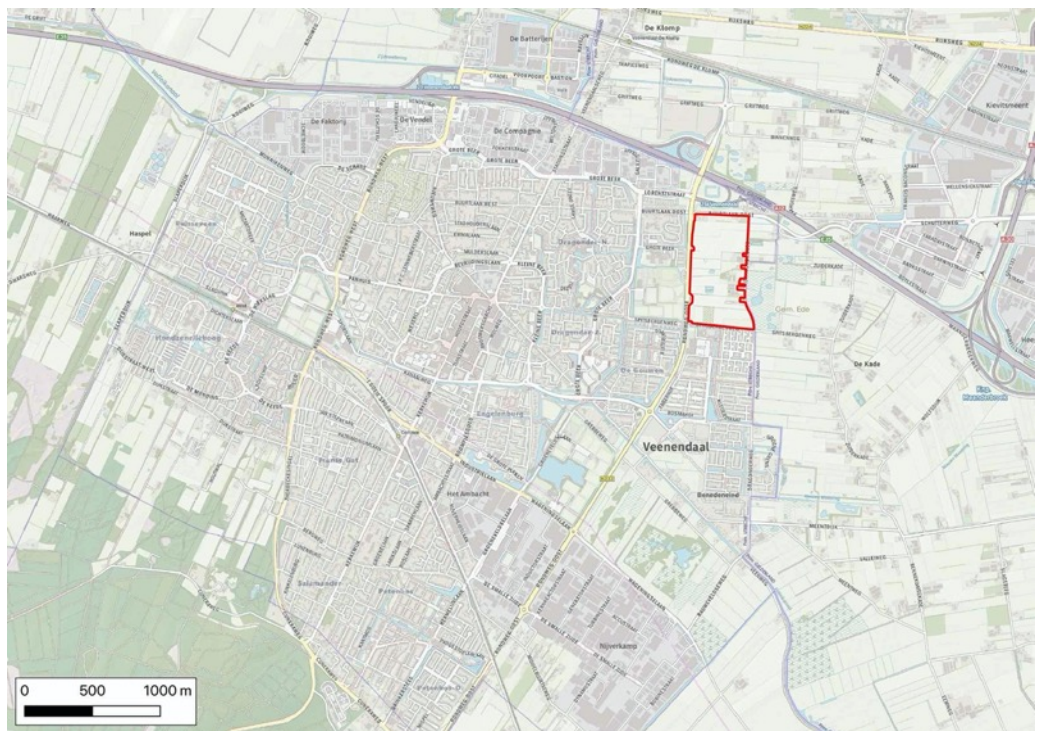
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
2	Plangebied	2
2.1	Projectgrens	2
2.2	Ingrep	3
2.3	Werkwijze	3
2.4	Planning	3
2.5	Termijn	3
3	Onderzoeksmethoden	5
3.1	Vleermuizen	5
3.2	Vaste nestplaatsen in gebouwen	7
3.3	Vaste nestplaatsen in bomen	7
3.4	amfibieën	7
3.5	Vissen	8
4	Onderzoeksresultaten	10
4.1	Vleermuizen voorjaar	10
4.2	Vleermuizen najaar	10
4.3	Vleermuizen vliegroutes	11
4.4	Vleermuizen foerageergebied	12
4.5	Vaste nestplaatsen bomen	12
4.6	Huismus	12
4.7	Ooievaar	12
4.8	Steenuil	12
4.9	Poelkikker	14
4.10	Heikikker	14
4.11	Grote modderkruiper	14
5	Overzicht resultaten	15
6	Verbodsbepalingen	16
6.1	Vleermuizen	16
6.2	Ooievaar/steenuil	16
6.3	Grote modderkruiper	16
7	Effectanalyse en maatregelen gewone dwergvleermuis	17
7.1	Effecten gewone dwergvleermuis	17
7.2	Mitigatie gewone dwergvleermuis	17
8	Effectanalyse en maatregelen ooievaar en steenuil	18
8.1	Leefgebied	18
8.2	Individuen	18
9	Effectanalyse en maatregelen grote modderkruiper	20
9.1	Leefgebied	20
9.2	Individuen	20

10 Belangenafweging	21
10.1 Gewone dwergvleermuis	21
10.2 Ooievaar/steenuil	21
10.3 Grote modderkruiper	22
11 Alternatievenafweging	23
11.1 Alternatieve locatie	23
11.2 Alternatieve wijze van uitvoering	23
11.3 Alternatieve periode van uitvoering	23
12 Staat van instandhouding	24
12.1 Gewone dwergvleermuis	24
12.2 Ooievaar	24
12.3 Steenuil	25
12.4 Grote modderkruiper	25
Bronnen	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

In het buitengebied ten oosten van Veenendaal wordt de wijk Veenendaal-oost ontwikkeld. Inmiddels is deelplan Buurtstede opgeleverd en voor deelplan Veenderij nadert de voltooiing. Als slotstuk wordt de komende jaren het deelplan Groenpoort, met zo'n 1.000 woningen, ontwikkeld. In 2019 en 2020 is het gebied onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten. Hieruit is gebleken dat het gebied van belang is voor vleermuizen, ooievaar, steenuil en grote modderkruiper. Het te realiseren plan kan tot aantasting van functies leiden. Om de functionaliteit voor de soorten op lange termijn te waarborgen dienen passende maatregelen worden getroffen. De maatregelen en het effect daarvan zijn uitgewerkt in dit activiteitenplan.

Figuur 1. Globale ligging Groenpoort.

2 Plangebied

2.1 Projectgrens

Het plangebied wordt gevormd door een landbouwgebied van circa 34 hectare groot dat is begrensd door de Buurtlaan-Oost, de Spitsbergenweg, N233 en de Dragonderweg. Naast landbouwpercelen zijn enkele woningen en agrarische bedrijven in het gebied aanwezig. Het gaat om een cluster aan de oostzijde met enkele woningen, een varkenshouderij en een manege. Langs de noordzijde staan enkele woningen. Het landbouwgebied bestaat grotendeels uit reguliere grasland- en maispercelen. Langs de zuidrand en noordrand zijn verschillende percelen in gebruik als kwekerij en volkstuintencomplex.

Betrokken adressen Groenpoort			
Straat	Huisnr.	Type	Opmerkingen
Buurtlaan Oost	84-86	Twee-onder-een-kapwoningen	Worden te zijner tijd gesloopt
Buurtlaan Oost	88	Vrijstaande woning	Worden te zijner tijd gesloopt
Buurtlaan Oost	90	Vrijstaande woning	Worden te zijner tijd gesloopt
Dragonderweg	6	Manege	Nog niet onderzocht
Dragonderweg	8a	Schuur	Worden te zijner tijd gesloopt
Dragonderweg	8	Schuur	Worden te zijner tijd gesloopt
Dragonderweg	10	Woning met oude stallen	Agrarische opstallen worden te zijner tijd gesloopt
Dragonderweg	14	Moderne agrarische gebouwen	Agrarische opstallen worden te zijner tijd gesloopt

Figuur 2. Projectgrens Groenpoort.

Figuur 3. Plangebied in noordelijke richting gezien met rechts de Groene Grens en links Veenendaal.

2.2 Ingreep

Het gebied is bestemd voor een woonwijk. In de voorbereiding worden watergangen gedempt, begroeiingen geroid, gebouwen gesloopt en grondwerken uitgevoerd.

2.3 Werkwijze

Naar de huidige inzichten vindt de ontwikkeling in drie fasen plaats. Fase 1 betreft het zuidelijke deel. Vervolgens vindt de ontwikkeling van het centrale deel plaats en ten slotte het noordelijke deel. De begrenzing van de fasen wordt gevormd door de dwarse groenstroken in Figuur 4. Gemiddeld worden tweehonderd woningen per jaar gebouwd. Enkele planonderdelen uit fase 1 zijn van invloed op het gehele plangebied, zijnde de aanleg van de centrale watergang, de weg langs westzijde van de watergang en het dempen van sloten.

2.4 Planning

In 2021 en 2022 wordt gestart met het slopen en saneren van de betreffende opstallen en gebieden. Vanaf 2022 wordt gestart met het bouwrijp maken van de eerste woningbouwlocaties. Start van de woningbouw staat vanaf medio 2023 gepland. Uitgaande van ca. 200 woningen per jaar is de verachting dat het totale gebied in 2028 aan de gemeente Veenendaal wordt opgeleverd.

2.5 Termijn

De duur van het project tot aan de voltooiing bedraagt meer dan zes jaar. De ontheffing wordt aangevraagd voor de maximale termijn van vijf jaar.

Figuur 4. Inrichtingsschets Groenpoort.

3 Onderzoeksmethoden

3.1 Vleermuizen

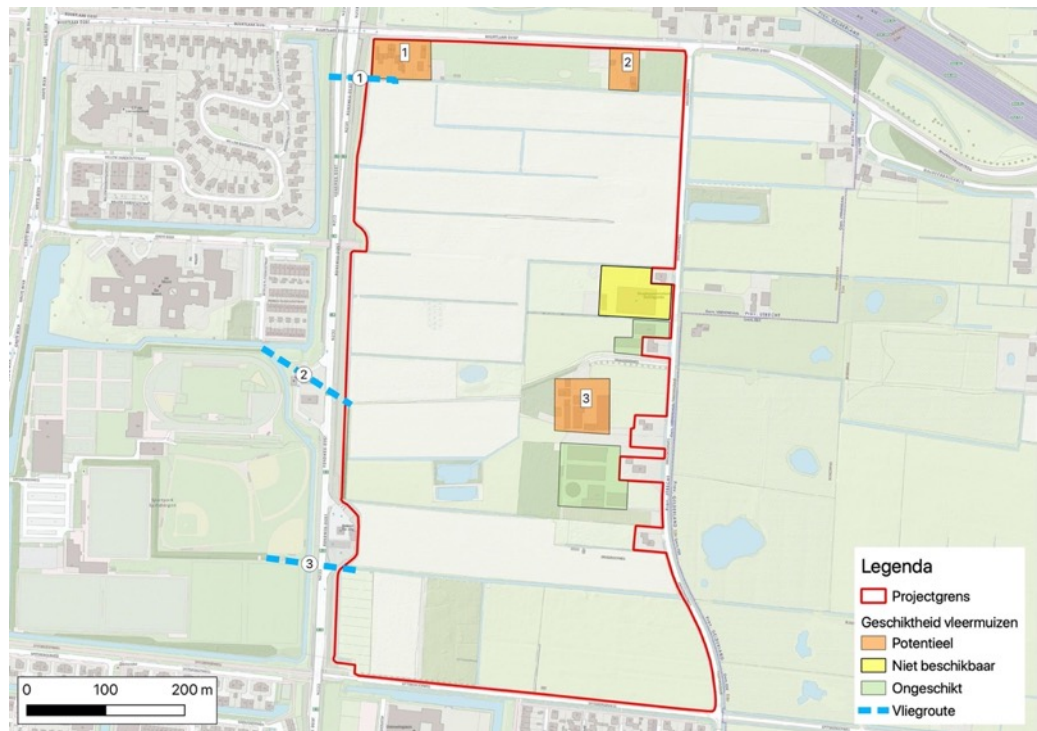
Verblijfplaatsen

Langs de oostzijde (Dragonderweg) en de noordzijde (Buurtlaan Oost) staat een aantal woningen. Langs de Dragonderweg verdwijnt een deel van de gebouwen en/of bijgebouwen, langs de Buurtlaan Oost alle bebouwing. De te slopen bijgebouwen van Dragonderweg 8 en 14 zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De manege van Dragonderweg 6 was in 2020 nog niet beschikbaar voor onderzoek. Vrijwel alle bomen in het plangebied zijn te jong om over geschikte holten te beschikken. Bij Dragonderweg 10 staat een aantal oudere bomen, met name populieren, maar hierin zijn geen evidente holten gevonden.

De te slopen gebouwen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats zijn verdeeld in drie deelgebieden namelijk Buurtlaan Oost 84-88, Buurtlaan Oost 90 en Dragonderweg 10. In theorie zijn alle woningen geschikt als verblijfplaats voor laatvlieger en kleine soorten vleermuizen. Op grond hiervan zijn in het voorjaar twee avondbezoeken en één ochtendbezoek gebracht. Voor het onderzoek is het vleermuisprotocol van 2017 gevolgd. Buurtlaan Oost 84-88 is met twee personen onderzocht, Dragonderweg 10 zijn met drie personen. De bezoeken hadden in het voorjaar een duur van minimaal twee uur vanaf zonsondergang of twee uur tot zonsopgang. In het najaar is minimaal één uur na zonsondergang gestart in verband met de balts die enige tijd na zonsondergang aanvangt. In het onderzoek is gebruikgemaakt van verschillende batdetectors, onder meer de Anabat Walkabout en de Pettersson D 240x. Verder is aanvullend gebruikgemaakt van een kijker en een warmtebeeldcamera. Het najaarsonderzoek is in 2019 uitgevoerd en het voorjaarsonderzoek in 2020. In tabel 1 zijn de details van het onderzoek weergegeven.

Vlieg- en foerageerroutes

In de richting oost-west loopt een aantal boomsingels door het gebied die min of meer in het verlengde liggen van houtsingels ten westen van de provinciale weg. Deze zouden in gebruik kunnen zijn bij vleermuizen die van de verblijfplaatsen in Veenendaal naar het buitengebied in het oosten vliegen. Op twee plaatsen is de aanwezigheid van vliegroutes onderzocht, namelijk rond beide tankstations langs de provinciale weg. De derde potentiële locatie - langs de Buurtlaan Oost - is meegenomen in het onderzoek naar verblijfplaatsen ter plaatse van huisnummers 84-88. Langs de Spitsbergenweg ten zuiden van het plangebied verdwijnt geen groen. Deze locatie is niet onderzocht. Daarnaast kan het plangebied zelf in gebruik zijn als foerageergebied. In dit verband is het terrein onderzocht op deze functie. In aanvulling hierop is tijdens het verblijfplaatsenonderzoek ook aandacht besteed aan foerageergebied. In tabel 1 zijn de details van het onderzoek weergegeven.

Figuur 5. Opzet vleermuisonderzoek.

Tabel 1. Details vleermuisonderzoek Groenpoort Veenendaal-oost							
Datum	Locatie	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
07-09-2019	1 + 2	Paar/winter	Avond	21:30-01:30	15°C	2 Bft	Wiss. bewolkt
10-09-2019	3	Paar/winter	Avond	21:30-01:30	15°C	0 Bft	Onbewolkt
27-09-2019	1 + 2	Paar/winter	Avond	21:30-01:30	18°C	1 Bft	Bewolkt
30-09-2019	3	Paar/winter	Avond	21:30-01:30	15°C	1 Bft	Bewolkt
20-05-2020	2	Zomer/kraam	Avond	21:30-23:30	12°C	1 Bft	Lichtbewolkt
21-05-2020	Tankstation Z	Vliegroute	Avond	21:30-23:30	16°C	1 Bft	Bewolkt
22-05-2020	Tankstation N	Vliegroute	Avond	21:30-23:30	15°C	2 Bft	Bewolkt
23-05-2020	Gebied	Foerageerroute	Avond	21:30-23:30	13°C	2 Bft	Lichtbewolkt
09-06-2020	1	Zomer/kraam	Avond	22:00-24:00	14°C	1 Bft	Wiss. bewolkt
11-06-2020	1	Zomer/kraam	Ochtend	03:15-05:15	13°C	1 Bft	Bewolkt
16-06-2020	3	Zomer/kraam	Avond	22:00-24:00	19°C	0 Bft	Bewolkt
17-06-2020	2	Zomer/kraam	Avond	22:00-24:00	15°C	0 Bft	Bewolkt
08-07-2020	1	Zomer/kraam	Avond	22:00-24:00	16°C	1 Bft	Bewolkt
11-07-2020	3	Zomer/kraam	Avond	22:00-24:00	16°C	1 Bft	Bewolkt
12-07-2020	Tankstation Z	Vliegroute	Avond	22:00-24:00	16°C	0 Bft	Lichtbewolkt
13-07-2020	2	Zomer/kraam	Ochtend	03:30-05:30	12°C	0 Bft	Onbewolkt
13-07-2020	Tankstation N	Vliegroute	Avond	22:00-24:00	20°C	0 Bft	Halfbewolkt
14-07-2020	3	Zomer/kraam	Ochtend	03:30-05:30	14°C	0 Bft	Bewolkt
23-07-2020	Gebied	Foerageerroute	Avond	21:45-23:45	17°C	0 Bft	Bewolkt

3.2 Vaste nestplaatsen in gebouwen

Steenuil

Tijdens de quick scan in 2019 was een steenuil aanwezig op de erven van Dragonderweg 10 en 12. Ook in de NDFP staan waarnemingen van steenuilen op de genoemde locatie vermeld.

Ooievaar

Ten westen van het erf van Dragonderweg 10 staat op de grens van twee agrarische percelen een stalen mast met een ooievaarsnest.

Huismus

Alle bebouwing langs de Dragonderweg en de Buurtlaan Oost is onderzocht op aanwezigheid van nestplaatsen van huismus met uitzondering van de manege op Dragonderweg 6. Deze locatie is nog niet beschikbaar voor onderzoek. De verschillende locaties zijn in het voorjaar tweemaal 's ochtends bezocht. Daarbij is gelet op nestindicerend gedrag zoals zang, alarmering, in- en uitvliegen en dergelijke.

Datum	Locatie	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	Weertype
15-04-2020	Buurtlaan Oost	Nestplaatsen	Ochtend	07:45-09:45	10°C	1 Bft	Onbewolkt
16-04-2020	Dragonderweg	Nestplaatsen	Ochtend	07:45-09:45	14°C	0 Bft	Bewolkt
05-05-2020	Buurtlaan Oost	Nestplaatsen	Ochtend	07:00-09:00	10°C	1 Bft	Onbewolkt
06-05-2020	Dragonderweg	Nestplaatsen	Ochtend	07:00-09:00	14°C	1 Bft	Onbewolkt

3.3 Vaste nestplaatsen in bomen

De bomen op het terrein zijn visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van vaste nestplaatsen. Dit is gebeurd tijdens de gebiedsverkenning in mei 2019 en in april 2020 voor de bladontluiking. Daarnaast is gedurende de overige terreinbezoeken aanvullend gelet op aanwezigheid van soorten met vaste nestplaatsen en nestindicerend gedrag zoals balts.

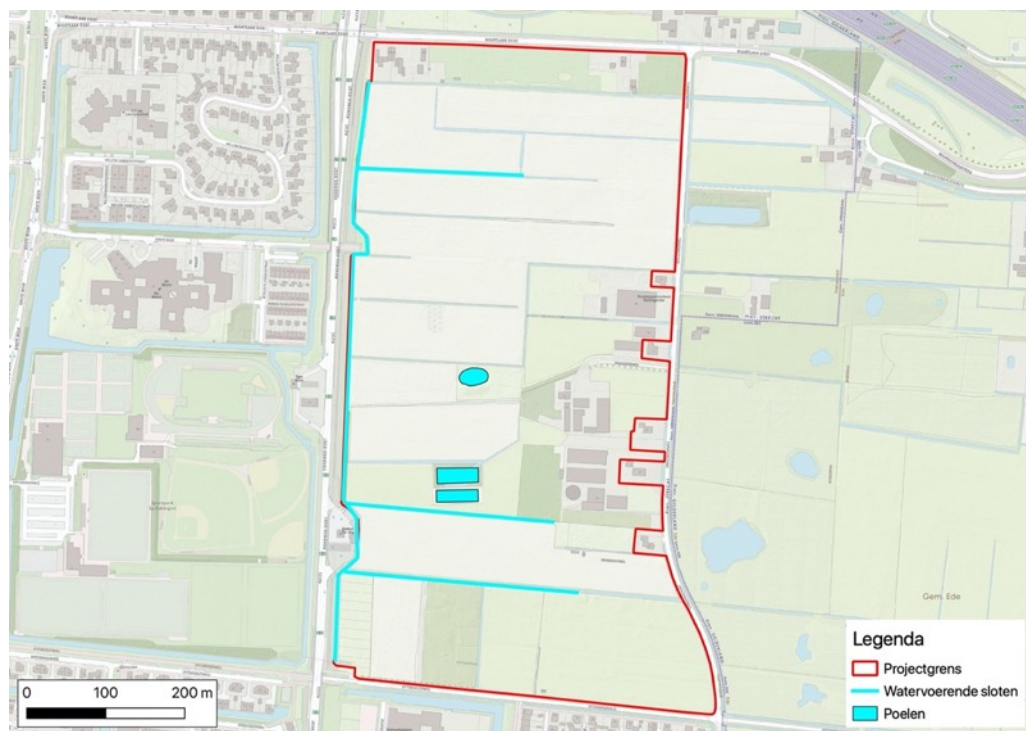
3.4 amfibieën

Poelkikker

Voor het onderzoek is de methode gehanteerd uit het Soortinventarisatieprotocol voor poelkikker (Netwerk Groene Bureaus, juli 2017), Kennisdocument poelkikker (BIJ12, juli 2017) en aangevuld met onderdelen uit de Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON, 2015). Het veldonderzoek bestond uit de volgende onderdelen:

- Het gedurende geschikte periode(s) en tijdens geschikte weersomstandigheden bemonsteren van alle potentieel geschikte voortplantingswateren in het plangebied met behulp van een RAVON schepnet en het op zicht - in de hand - determineren van volwassen dieren;
- Het gedurende geschikte periode(s) en tijdens geschikte weersomstandigheden op basis van kooractiviteit/roepende mannetjes vaststellen van deze soort in het plangebied.

Tabel 3. Details poelkikkeronderzoek Groenpoort Veenendaal-Oost				
Datum	tijden	Temp.	Wind	Weertype
09-05-2020	Middag	24°C	0-1 Bft	Zonnig, droog
30-05-2020	Middag	23°C	1-2 Bft	Zonnig, droog
15-06-2020	Avond	20°C	0-1 Bft	Hoge luchtvochtigheid, dag ervoor veel regen

Figuur 6. Onderzochte wateren t.b.v. het poelkikkeronderzoek.

Heikikker

De aanwezigheid van deze soort is onderzocht middels eDNA-onderzoek. De bemonsteringen zijn uitgevoerd door Kees van Bochove van Datura Molecular Solutions BV op 28 juni 2019. Er zijn 6 watersamples verzameld. Voor ieder sample zijn 28 subsamples verzameld over het aangegeven traject.

3.5 Vissen

Grote modderkruiper

De aanwezigheid van deze soort is onderzocht middels eDNA-onderzoek. De bemonsteringen zijn uitgevoerd door Kees van Bochove van Datura Molecular Solutions BV op 28 juni 2019. Er zijn 6 watersamples verzameld. Voor ieder sample zijn 28 subsamples verzameld over het aangegeven traject.

Figuur 7. Monsterpunten eDNA-onderzoek met monsternummer.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Vleermuizen voorjaar

Deelgebied 1

Er zijn drie soorten waargenomen namelijk gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Van gewone dwergvleermuis liep 's avonds een vliegroure langs en door het terrein (zie par. Vliegroures). De eerste dieren werden circa een kwartier na zonsondergang waargenomen en kwamen zichtbaar van buiten het erf aanvliegen. Verder zijn in het tweede uur tweemaal een overvliegende laatvlieger en een rosse vleermuis waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek zijn alleen gewone dwergvleermuizen waargenomen die terugvlogen richting Veenendaal. Dit gebeurde voornamelijk in het laatste uur. Er zijn tijdens het onderzoek geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of andere aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen in de woningen.

Deelgebied 2

Er zijn twee soorten waargenomen namelijk gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Van gewone dwergvleermuis liep 's avonds een vliegroure langs en door het terrein (zie par. Vliegroures) maar deze was minder duidelijk dan in deelgebied 1. De eerste dieren werden circa een kwartier na zonsondergang waargenomen en kwamen zichtbaar van buiten het erf aanvliegen. Verder is na circa een uur eenmaal een overvliegende laatvlieger waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek zijn alleen gewone dwergvleermuizen waargenomen die terugvlogen richting Veenendaal. Dit gebeurde voornamelijk in het laatste uur. Er zijn tijdens het onderzoek geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of andere aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen in de woningen.

Deelgebied 3

Er zijn drie soorten waargenomen namelijk gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Van gewone dwergvleermuis foerageerden vanaf twintig minuten na zonsondergang hooguit enkele dieren gedurende het bezoek op het terrein. Vanaf een half uur na zonsondergang waren foeragerende laatvliegers met maximaal vier dieren waar te nemen ten oosten van de gebouwen. Verder zijn enkele hoog overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek was af en toe een foeragerende gewone dwergvleermuis waar te nemen. Tegen invliegtijd was enige doortrek waar te nemen maar het ging om kleine aantallen. Verder is tweemaal een hoog overvliegende rosse vleermuis waargenomen. Er zijn tijdens het onderzoek geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of andere aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen in de woningen.

4.2 Vleermuizen najaar

Tijdens het najaarsonderzoek waren regelmatig foeragerende gewone dwergvleermuizen te horen. Dit was met name het geval in de wooncluster langs de Dragonderweg. Er is geen duidelijke balts vastgesteld maar bij Dragonderweg 12 en 14 waren wel regelmatig sociale geluiden te horen. Ook werd hier relatief intensief gefoerageerd, vermoedelijk door de aanwezigheid van vee. Verder is een enkele maal een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen. Ook van deze soort is geen balts vastgesteld.

4.3 Vleermuizen vliegroutes

Route 1

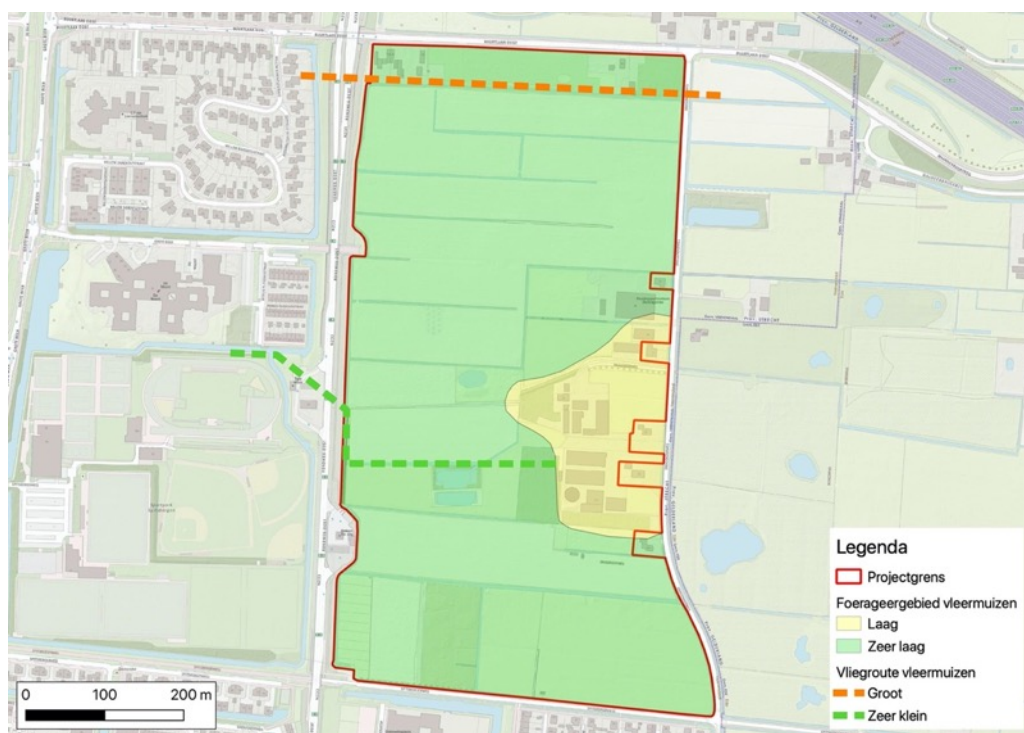
Op deze locatie is één vrij grote vliegroute vastgesteld namelijk in het noorden ter hoogte van de Buurtlaan Oost. Tijdens het eerste bezoek zijn bij huisnummers 84-88 circa negentig gewone dwergvleermuizen geteld die van de verblijfplaatsen in Veenendaal naar het oosten vlogen. De dieren vlogen hierbij over de provinciale weg en maakten geen gebruik van het viaduct. De meeste vleermuizen vlogen door de tuinen en de strook elzenopslag ten zuiden van de tuinen. Een deel volgde de bomen aan beide zijden van de Buurtlaan Oost. Tijdens het tweede bezoek zijn circa zestig dieren geteld. Ook bij huisnummer 90 is de vliegroute waargenomen maar hier is het aantal dieren niet bijgehouden.

Route 2

Op deze locatie is vastgesteld dat gewone dwergvleermuizen uit Veenendaal de weg overstaken en de houtsingel in het plangebied naar het oosten volgden maar de aantallen waren gering. Tijdens het eerste bezoek ging het om vier dieren en tijdens het tweede bezoek om drie dieren.

Route 3

Op deze locatie is op beide data geen vliegroute vastgesteld. Wel zijn enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen die de begroeiing langs de provinciale weg in zuidelijke richting volgden.

Figuur 8. Relevante resultaten vleermuisonderzoek.

4.4 Vleermuizen foerageergebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit agrarische percelen die tijdens het onderzoek voornamelijk met mais en in mindere mate met soortenarm gras waren begroeid. Boven deze percelen zijn zeer weinig vleermuizen vastgesteld. Een enkele keer foerageerde een laatvlieger boven het gebied maar dit was altijd van korte duur. Deze soort is vaker rond de Dragonderweg waargenomen, met name boven de Groene Grens maar ook wel in de oostrand van het plangebied. Verder zijn regelmatig hoog foeragerende rosse vleermuizen waargenomen zonder directe binding met het terrein. Deze foerageerden ook boven het sportterrein ten westen van provinciale weg en boven de Groene Grens ten oosten van het plangebied. Langs de houtsingels en op de erven zijn overall foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen maar de aantallen waren betrekkelijk klein met name in het agrarische deel van het plangebied. Hier was een kleine piek waarneembaar in de eerste periode na zonsondergang maar later tijdens het bezoek viel het vrijwel stil. Op de erven waren regelmatig en langduriger foeragerende gewone dwergvleermuizen aanwezig maar ook hier ging het om lage aantallen.

4.5 Vaste nestplaatsen bomen

De bomen op het terrein zijn overwegend jong en niet tot nauwelijks geschikt voor broedvogels met vaste nestplaatsen. De grotere bomen staan allemaal op of bij erven. Nergens zijn grotere nesten aangetroffen die wijzen op vaste nestplaatsen. Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn alleen doortrekkende roofvogels waargenomen die geen nestindicerend gedrag vertoonden.

4.6 Huismus

Tijdens het muismussenonderzoek zijn op de erven van de Dragonderweg en bij Buurtlaan Oost 84 huismussen waargenomen. Nestindicerend gedrag is waargenomen bij Dragonderweg 8, 12, 14 en 16. In totaal ging het om circa tien paar waarvan circa zes paar bij huisnr. 16. Bij de te slopen bebouwing zijn geen nestplaatsen vastgesteld. Bij de wooncluster Buurtlaan Oost 84-88 is wel aanwezigheid van huismus vastgesteld maar geen nestindicerend gedrag. De vogels hier bleken te foerageren op kippenvoer en vlogen over de provinciale weg heen-en-weer naar de woonwijk ten westen van de weg.

4.7 Ooievaar

Zowel in 2019 als 2020 was het ooievaarsnest bezet en waren jongen aanwezig. In 2020 zijn drie jongen uitgevlogen.

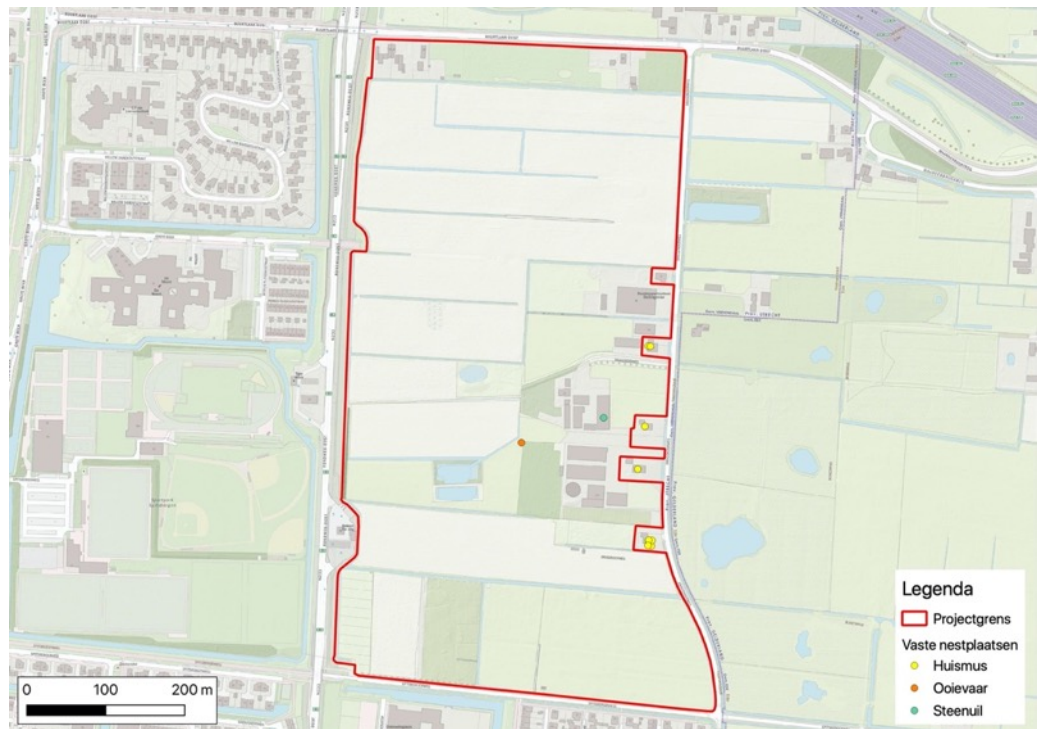
4.8 Steenuil

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2019 waren verschillende vogels rond de locatie aanwezig, met name in de Groene Grens ten oosten van de Dragonderweg. De bewoner van huisnr. 10 gaf aan dat er een steenuil in de bijgebouwen broedde. Tijdens het huismusonderzoek in 2020 verbleef een steenuil nabij een gat op het dak van het meest oostelijke bijgebouw. Er is vanuit gegaan dat het nest zich hier bevond. Er is daarom geen specifiek veldonderzoek naar steenuil gedaan. De te slopen gebouwen van de overige adressen zijn niet geschikt als nestplaats voor steenuil.

Figuur 10. Schuur aan de Dragonderweg 10 met nestplaats steenuil.

Figuur 9. Locaties vaste nestplaatsen vogels.

Figuur 11. Ooievaarsnest in mast.

4.9 Poelkikker

Tijdens de drie uitgevoerde veldbezoeken zijn geen poelkikkers waargenomen in de aanwezige potentieel geschikte water- en landbiotopen in het plangebied. Ook zijn geen waarnemingen gedaan van roepende mannetjes. Dit laatste terwijl er op de inventarisatiedata elders in Nederland wel kooractiviteit van poelkikker is waargenomen.

Wel zijn in diverse wateren in het plangebied vangst-, zicht- en koorwaarnemingen gedaan van de algemeen voorkomende bastaardkikker. Tevens zijn op enkele plaatsen larven van kleine watersalamanders gevangen. Op het land zijn enkele exemplaren van (sub)adulte bruine kikker en gewone pad aangetroffen.

4.10 Heikikker

In geen van de watermonsters is eDNA van heikikker aangetoond.

4.11 Grote modderkruiper

In één van de watermonsters is een lage concentratie eDNA aangetoond. Het gaat om monster 21891. Het betreft de bermsloot van de provinciale weg ter hoogte van Dragonderweg 8-10. Het zwakke signaal duidt op de aanwezigheid van een kleine restpopulatie.

5 Overzicht resultaten

Overzicht vaste rust- en verblijfplaatsen Groenpoort			
Soort	Type	Locatie	Aantal
Gew dwergvleermuis	Vliegroure	Parallel aan Buurtlaan Oost	Max. 90 ind.
Gew dwergvleermuis	Vliegroure	Oost-west t.h.v. Dragonderweg 14	Enkele ind.
Gew dwergvleermuis	Foerageergebied	Gehele buitengebied	Zeer beperkt
Gew dwergvleermuis	Foerageergebied	Bebouwingscluster Dragonderweg	Beperkt
Ooievaar	Nestplaats	In mast nabij Dragonderweg 10	1x
Steenuil	Nestplaats	In schuur Dragonderweg 10	1x
Grote modderkruiper	Leefgebied	Watergangen westelijke gebied	Lage dichtheid

6 Verbodsbepalingen

6.1 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd volgens het regime van de Habitatrichtlijn. Door het project kan afhankelijk van de uitvoering van het project een vliegroute verdwijnen en foerageergebied van vleermuizen in het algemeen. Op de locaties zijn daarom lid 2 van artikel 3.5 van toepassing:

“Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. Voor deze soorten gaat het niet om de vraag of de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, zoals bij artikel 3.1 lid 5. Elke vorm van verstoring is daarmee ontheffingsplichtig. In een ontheffingsprocedure zal vervolgens getoetst worden of het verstoren van de soort afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.”

6.2 Ooievaar/steenuil

Ooievaar en steenuil zijn beschermd volgens het regime van de Vogelrichtlijn. Door het project verdwijnt van beide soorten een vaste nestplaats. Hierdoor wordt artikel 3.1 lid 2 overtreden:

“Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.”

6.3 Grote modderkruiper

Grote modderkruiper is beschermd volgens het regime van “overige soorten”. Door het project verdwijnt leefgebied van een kleine populatie. Op de locaties zijn daarom lid 1 van artikel 3.10 van toepassing:

“Lid 1. Het is verboden: b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.”

7 Effectanalyse en maatregelen gewone dwergvleermuis

7.1 Effecten gewone dwergvleermuis

De ontwikkeling van de wijk kan leiden tot het verdwijnen of in ieder geval verminderen van de functionaliteit van een vrij grote vliegroute in het noorden van het plangebied. Omdat gewone dwergvleermuis niet zeer kritisch is wat geleiding van vliegroutes betreft en langs de Buurtlaan Oost laanbeplanting voorkomt is het niet waarschijnlijk dat de vliegroute verdwijnt. De laanbeplanting is echter niet aaneengesloten - in het westelijke gedeelte zitten grote gaten in de beplanting - waardoor een verminderde functionaliteit niet is uit te sluiten.

Het gebied als geheel heeft een beperkte functie als foerageergebied. Wanneer alle begroeiing in het plangebied tegelijk verdwijnt zal het gebied gedurende verscheidenen jaren vrijwel ongeschikt zijn als foerageergebied totdat de wijk voldoende is ontwikkeld om de functie over te nemen.

Naar verwachting biedt de woonwijk na voltooiing minimaal dezelfde mogelijkheden wat vliegroutes en foerageergebied betreft. Dit is af te leiden uit de aanleg van een grote watergang die door het gebied loopt, verschillende brede groenstroken in de oost-westrichting en de aanplant van wijk en tuinbeplantingen.

Door de huidige begroeiing in fasen te rooien en door groenstroken en boomlanen versneld aan te leggen wordt voorkomen dat vlieg- en foerageerroutes (tijdelijk) verdwijnen. Door de genomen mitigerende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de functionaliteit van het gebied als leefgebied voor vleermuizen.

7.2 Mitigatie gewone dwergvleermuis

Vliegroute Buurtlaan Oost

Langs de zuidkant van de Buurtlaan Oost is laanbeplanting aanwezig. Dit is echter voornamelijk in de oostelijke helft het geval. In de westelijke helft bevinden zich leemten in de beplanting. Om de wegbeplanting geschikt te maken als geleidende structuur voor vleermuizen wordt de beplanting daar waar nodig aangevuld tot een aaneengesloten groenstructuur ontstaat. De aanplant vindt uiterlijk in 2022 plaats.

Foerageergebied

Om te voorkomen dat het plangebied tijdelijk vrijwel ongeschikt wordt als foerageergebied wordt de begroeiing niet geheel gerooid maar alleen die van de betreffende fase. Daarnaast wordt de zuidelijke groenstrook tijdens fase 1 aangelegd en de noordelijke groenstrook tijdens fase 2.

8 Effectenanalyse en maatregelen ooievaar en steenuil

8.1 Leefgebied

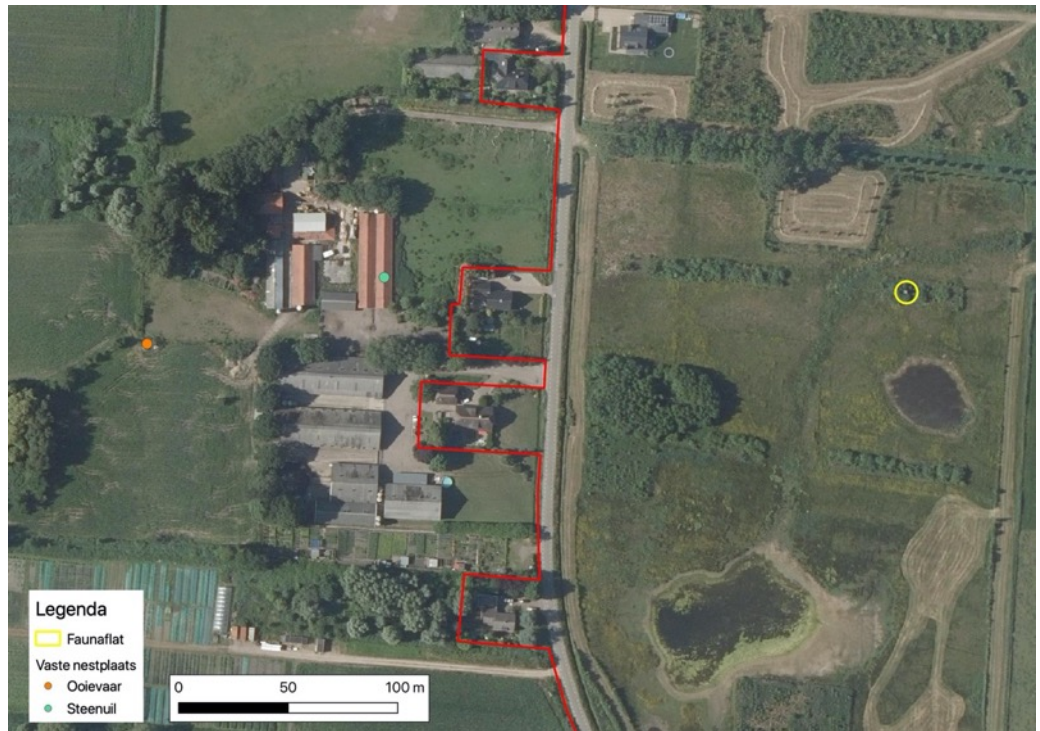
In de planvorming voor Veenendaal-oost (Groenpoort, Buurtstede & Veenderij) is rekening gehouden met verlies van leefgebied van soorten en natuur. In dit kader is ten oosten van de wijk een natuurgebied aangelegd genaamd de Groene Grens. De ontwikkeling van het natuurgebied is een samenwerking tussen de gemeenten Ede en Veenendaal en het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost (Ovo). De Ovo is medefinancier van de Groene Grens. Het gebied bestaat uit houtwallen, natuurlijke graslanden, watergangen en moeras. Ter hoogte van de wijk Groenpoort is in samenwerking met gemeente Ede in 2012 een multifunctionele faunaflat gebouwd. De betonen bovenkant is ontworpen voor steen- en kerkuilen met daarbovenop een ooievaarsnest. Onderin zit een inspectieluik die toegang geeft tot de binnen kern om de vleermuizen te kunnen tellen en observeren. Er zijn nestkasten geplaatst voor onder andere de torenvalk, de gekraagde roodstaart, ringmussen, huismussen en koolmezen. De afstand van het ooievaarsnest en het steenuilennest tot de faunaflat is respectievelijk 347 en 238 meter. Compensatie heeft dus in een eerder stadium al plaatsgevonden. Tijdens de veldbezoeken is waargenomen dat beide soorten zich in de omgeving van de faunaflat bevonden. Steenuil heeft eerder in de toren gebroed (pers. meded. omwoners) maar de laatste jaren is gekozen voor de schuur van Dragonderweg 10. Ooievaar heeft voor zover bekend geen gebruikgemaakt van de toren. Om er zeker van te zijn dat de toren nog geschikt is wordt deze in het najaar van 2020 gecontroleerd op functionaliteit en zo nodig gerenoveerd.

Figuur 12. Faunaflat in de Groene Grens t.h.v. Groenpoort.

8.2 Individuen

Door de sloop kan de voortplanting verstoort raken en kunnen vogels sterven. Daarom vindt de sloop buiten de kwetsbare periode van steenuil plaats of wordt het gebouw buiten die periode ongeschikt gemaakt als nestplaats. Het ongeschikt maken kan bijvoorbeeld bestaan uit het verwijderen van pannen. De meest kwetsbare periode van steenuil beslaat de periode februari - juli.

Figuur 13. Ligging faunaflat t.o.v. de nestplaatsen van ooievaar en steenuil.

9 Effectenanalyse en maatregelen grote modderkruiper

9.1 Leefgebied

In de planvorming voor Veenendaal-oost (Groenpoort, Buurtstede & Veenderij) is rekening gehouden met verlies van leefgebied van soorten en natuur. In dit kader is ten oosten van de wijk een natuurgebied aangelegd genaamd de Groene Grens. Het gebied bestaat uit houtwallen, natuurlijke graslanden, watergangen en moeras. Het gebied is mede aangelegd voor grote modderkruiper. Compensatie heeft dus in een eerder stadium al plaatsgevonden. Recent is grote modderkruiper in de watergangen van de Groene Grens vastgesteld (ndff.nl).

9.2 Individuen

Om sterfte van individuen te voorkomen wordt de hoofdwatgang langs de provinciale weg en de zijsloten die geschikt zijn als leefgebied leeggevisd voor demping. Het leegvissen van de watgang gebeurt buiten de meest kwetsbare periode te weten de voortplantingsperiode van april t/m augustus. Voor het wegvangen worden de volgende maatregelen genomen:

- De te dempen watergangen worden opgedeeld in compartimenten van 100 à 200 meter en afgedamd met bijvoorbeeld een rijplaat.
- De waterdiepte wordt tot enkele decimeters teruggebracht.
- Het verlagen van het peil gebeurt door uitscheppen met een kraan of een pomp met een fijnmazige maalkorf (maaswijdte max. 1 cm) met een grote oppervlakte (bijv. 1 m³)
- De aanwezige grote modderkruipers worden afgevangen met een standaardsteeknet van Ravon. Vervolgens wordt de aanwezige modder wordt uit de watgang uitgeschept en dun uitgespreid op het land en direct gecontroleerd op nog aanwezige exemplaren van de grote modderkruiper.
- De afgevangen exemplaren worden zo snel mogelijk in geschikte watergangen van de Groene Grens geplaatst. met geschikt leefgebied geplaatst worden.
- De uitvoering vindt plaats bij luchttemperaturen boven nul en ijsvrij water.
- Het wegvangen en de begeleiding van het project gebeurt door een ter zake kundige op het gebied van grote modderkruiper.

10 Belangenafweging

10.1 Gewone dwergvleermuis

Deze ontwikkeling wordt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd in het kader van het volgende belang, zoals genoemd in het Vrijstellingenbesluit (art 3.8, lid 5) van de Wet Natuurbescherming:

belang 3) In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Belang 3) Volksgezondheid en dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De druk op de woningmarkt is in delen van Nederland hoog, onder meer in de provincie Utrecht. Om te zorgen dat huidige en toekomstige inwoners van de provincie woningen kunnen vinden, moet er veel worden gebouwd de komende dertig jaar. In verband met deze woningbouwopgave is Veenendaal-oost bestemd en al enige jaren in ontwikkeling.

10.2 Steenuil

Deze ontwikkeling wordt ten aanzien van steenuil uitgevoerd in het kader van het volgende belang, zoals genoemd in het Vrijstellingenbesluit (art 3.3, lid 4) van de Wet Natuurbescherming:

Belang 1) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Belang 1) Volksgezondheid

De nestplaatsen bevinden zich op het erf van Dragonderweg 10. Het adres is niet meer bewoond. De verouderde gebouwen raken in verval en bevatten asbest. Sinds de leegstand vinden geregeld illegale praktijken plaats door hangjongeren. Het is beleid om asbest uit het leefmilieu te verwijderen. Daarnaast bestaat de vrees dat bij brandstichting de omgeving besmet raakt met asbest.

10.3 Ooievaar

Deze ontwikkeling wordt ten aanzien van ooievaar uitgevoerd in het kader van het volgende belang, zoals genoemd in het Vrijstellingenbesluit (art 3.3, lid 4) van de Wet Natuurbescherming:

Belang 1) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Belang 1) Volksgezondheid en de openbare veiligheid

De mast heeft een hoogte van circa vijftien meter en is door de constructiewijze met dwarsspijlen eenvoudig te beklimmen. Wanneer de mast in de wijk blijft staan worden gevaarlijke situaties verwacht wanneer jongeren in de mast klimmen. Deze situatie is gevaarlijk en met name in een woonwijk onwenselijk. Daarnaast zijn er zorgen over de staat van de mast en of de constructie aan de huidige veiligheidseisen voldoet. Nu de functie van agrarisch gebied wijzigt naar

woonwijk is het van belang om de mast, mede in het kader van veiligheid, te verwijderen.

10.4 Grote modderkruiper

Deze herontwikkeling wordt ten aanzien van de grote modderkruiper uitgevoerd in het kader van het volgende belang, zoals genoemd in het Vrijstellingenbesluit (art 3.8, lid 5) van de Wet Natuurbescherming:

belang 3) In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Belang 3) Volksgezondheid en dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De druk op de woningmarkt is in delen van Nederland hoog, onder meer in de provincie Utrecht. Om te zorgen dat huidige en toekomstige inwoners van de provincie woningen kunnen vinden, moet er veel worden gebouwd de komende dertig jaar. In verband met deze woningbouwopgave is Veenendaal-oost bestemd en al enige jaren in ontwikkeling.

11 Alternatievenafweging

11.1 Alternatieve locatie

De bouwopgave die uit de woningnood voortkomt wordt op meerdere fronten opgepakt, onder meer via inbreiding in woonkernen. De bouwopgave is echter zo hoog dat het onvermijdelijk is om in het buitengebied te bouwen. De aanzet tot de uitbreiding van Veenendaal in oostelijke richting is al in de jaren negentig gegeven via het besluit van provincies Gelderland en Utrecht en de gemeenten Ede en Veenendaal voor een ISEV (Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal). De betreffende locatie is juist gekozen om de kwalitatief hoogwaardige natuur van Natura 2000-gebied Binnenveld - ten zuiden van Veenendaal-oost te ontzien en te versterken. Daarnaast is het project dermate groot in oppervlakte dat het praktisch onmogelijk is om een alternatieve locatie aan te wijzen waar geen conflicten met de Wet natuurbescherming bestaan.

11.2 Alternatieve wijze van uitvoering

Het plangebied vloeit voort uit de gestelde bouwopgave, het type woningen en de aanhorige voorzieningen. Er is geen mogelijkheid voor een alternatieve uitvoering van het project.

11.3 Alternatieve periode van uitvoering

Omdat het project een meerjarige uitvoering heeft en het leefgebied als gevolg van de ontwikkeling (tijdelijk) verdwijnt is een alternatieve periode van uitvoering geen reële optie om de negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Wel vinden ingrepen in het leefgebied buiten de kwetsbare perioden van ooievaar, steenuil en grote modderkruiper plaats en zijn alternatieve nestlocaties en leefgebied reeds gerealiseerd. Hiermee wordt doden van dieren voorkomen en treden er ook geen nadelige effecten op door verlies aan broedmogelijkheid in het plangebied. Wat vlieg- en foerageerroutes van vleermuizen betreft vinden de ingrepen gefaseerd plaats en is het plangebied na de ontwikkeling weer geschikt als foerageergebied.

12 Staat van instandhouding

12.1 Gewone dwergvleermuis

Landelijk/regionaal

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichtmaken van kieren en gaten in gebouwen (Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 juli 2017). Het is niet bekend hoe de regionale situatie is maar aangenomen mag worden dat deze vergelijkbaar is met de rest van het land.

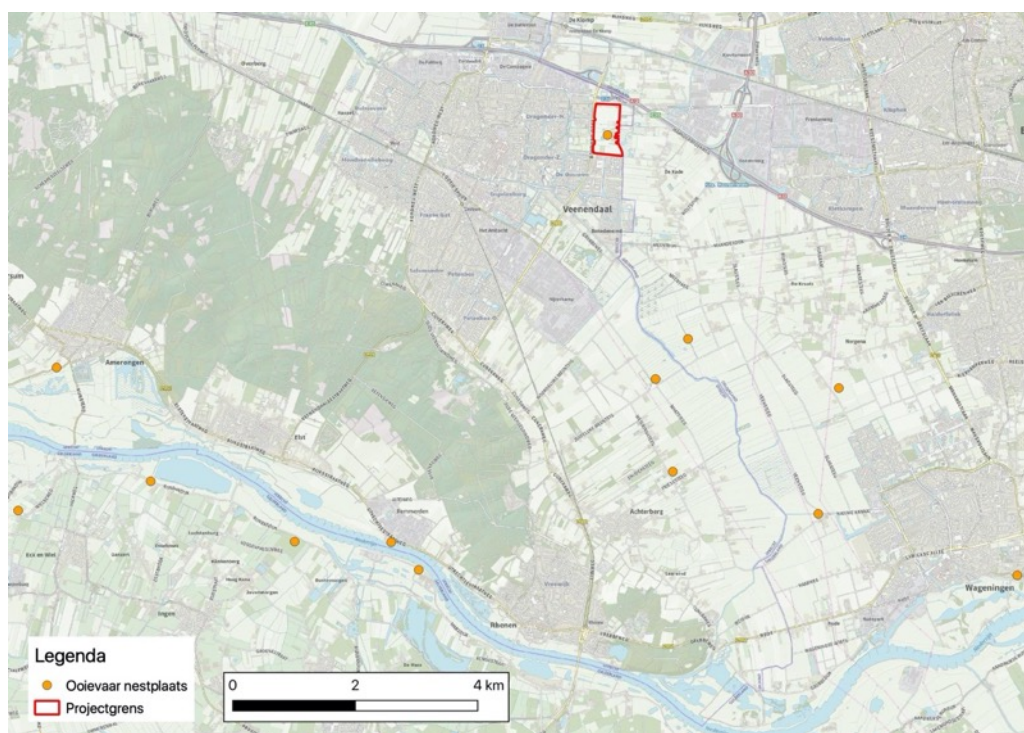
Lokaal

In de afgelopen tien jaar zijn regelmatig vleermuisonderzoeken uitgevoerd in Veenendaal. Het beeld dat hieruit naar voren komt is vergelijkbaar met dat van andere steden in Nederland.

12.2 Ooievaar

Landelijk

Het aantal broedparen van de ooievaar neemt sinds de jaren tachtig jaarlijks toe. De populatie neemt sinds 1990 constant toe met meer dan 5% per jaar. De meeste broedparen bevinden zich in het groene Hart, het rivierengebied en op het grensgebied van Overijssel, Drenthe en Friesland maar in vrijwel heel Nederland komen nestplaatsen voor. In 2018 bedroeg de broedpopulatie 1050 - 1150 paar. De staat van instandhouding wordt al gunstig beschouwd (sovon.nl).

Figuur 14. Nestplaatsen van ooievaar in de periode 2017 - 2020 (NDFP).

Regionaal/Lokaal

In het Binnenveld tussen Veenendaal en Wageningen waren de afgelopen vier jaar - naast de nestplaats in het plangebied - vijf nestplaatsen in gebruik. Langs de Rijn komen meerdere nestplaatsen voor.

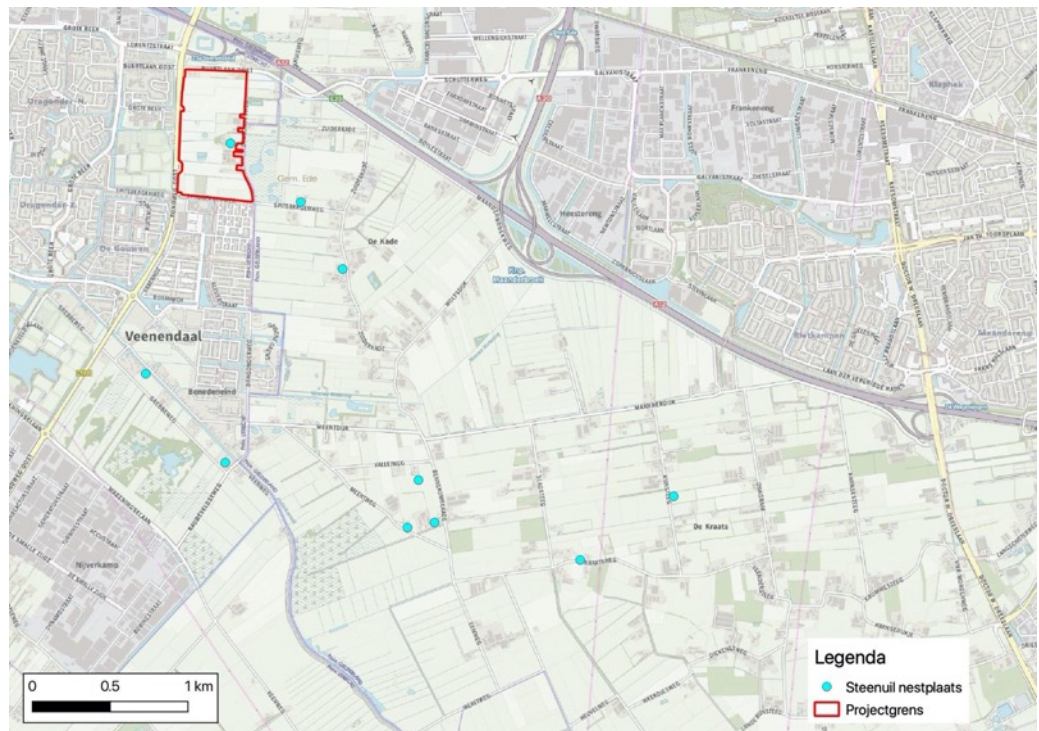
12.3 Steenuil

Landelijk

Steenuil broedt in het gehele land maar in de kuststreek en in Friesland, Groningen en Noord-Drenthe ontbreekt de soort grotendeels. De achterhoek en het oostelijke rivierengebied hebben de grootste dichtheid. De laatste twaalf jaar heeft de populatie geen significante aantalsverandering doorgeemaakt.

Regionaal/Lokaal

In het Binnenveld tussen Veenendaal en Wageningen waren de afgelopen vier jaar - naast de nestplaats in het plangebied - negen nestplaatsen in gebruik. Nabij het plangebied bevindt zich een nestplaats aan de zuidoostzijde van Groenpoort.

Figuur 15. Nestplaatsen van steenuil in de periode 2017 - 2020 (NDFP)

12.4 Grote modderkruiper

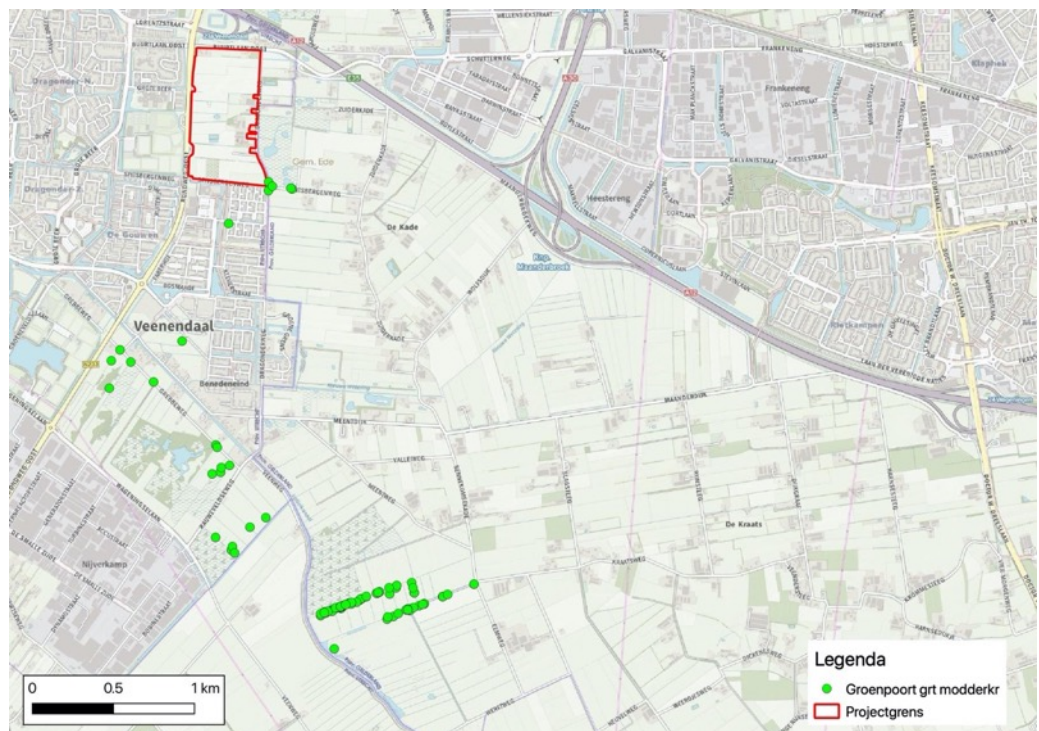
Landelijk

De grote modderkruiper wordt verspreid door heel Nederland aangetroffen (figuur 7). De kustzone en de droge delen van de hogere zandgronden vormen hier een uitzondering op. De huidige verspreiding centraliseert zich vooral rond de (oorspronkelijke stroomgebieden van) grote rivieren en beken. Monitoringsgegevens over toe- of afname van de aantallen of van de verspreiding van de grote modderkruiper in Nederland ontbreken. Er zijn sterke aanwijzingen dat de soort na 1950 in ons land is achteruitgegaan. In de jaren '30

en '50 van de vorige eeuw was de grote modderkruiper een algemene vis in zoet water. Ook de vele volksnamen wijzen daarop, bijvoorbeeld weeraal, aalpieper, meerpoet en donderaal. Tegenwoordig is de grote modderkruiper alleen plaatselijk algemeen. (Bij12. Kennisdocument Grote modderkruiper. versie 1.0, juli 2017).

Regionaal/lokaal

In Natura 2000-gebied Binnenveld is in de veenreservaten van ouds een populatie grote modderkruipers aanwezig. Recent is de soort ook aangetroffen in de Groene Grens ten oosten van het plangebied. Dit gebied is onder meer als compensatie voor grote modderkruiper aangelegd. Vermoedelijk komt de soort ook buiten de reservaten voor maar hiervan bestaat waarschijnlijk geen compleet beeld.

Figuur 16. Waarnemingen van grote modderkruiper in de laatste tien jaar (NDFP).

Bronnen

- Bij12. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. versie 1.0, juli 2017
- Bij12. Kennisdocument Grote modderkruiper. versie 1.0, juli 2017
- Bij12. Kennisdocument Steenuil. versie 1.0, juli 2017
- Provincie Utrecht. Toelichting aanvraagformulier Wet Natuurbescherming

